

Kultur og kirkedepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Postadr./	7491 Trondheim
Postal addr.:	NORWAY
Tel:	+47 90254000
Fax:	+47 73 59 68 48
Besøksadr./	Abels gt 5
Location:	Teknoyen
E-mail:	firmapost@bibsys.no
Web:	www.bibsys.no
Org. nr./nb.:	974767880
Saksbehandler/ Caseworker:	Roy Gundersen
Dir. innvalg/ Direct line:	+47 91897071

Deres ref./ Your ref: 2007/05668 KU/KU2 NHP: mmt
Vår ref./Our ref.: 2008/11379
Dato/Date: 22.09.2008

Evaluering av ABM-utvikling - høringsuttalelse fra BIBSYS

Vedlagt oversendes høringsuttalelse: Evaluering av ABM-utvikling .

Med hilsen

Roy Gundersen
direktør

Vedlegg

Høringsuttalelse: Evaluering av ABM-utvikling

BIBSYS er et nasjonalt forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

I vedtektenes § 5 er det blant annet fastsatt følgende om BIBSYS oppgaver og tjenester:

BIBSYS' formål er å stille til rådighet og levere kostnadseffektive informasjonstjenester av høy kvalitet primært for institusjoner i universitets- og høgskolesektoren, samt å anskaffe, utvikle og drive fellessystemer etter behov. BIBSYS arbeid skal fremme samarbeids- og integrasjonsløsninger mellom institusjonene. BIBSYS skal arbeide for å ha en solid faglig tyngde innen sitt virkeområde.

BIBSYS skal bidra til at biblioteksystemer og informasjonstjenester blir best mulig integrert med andre datasystemer og tjenester ved institusjonene.

BIBSYS skal anskaffe, utvikle og drifte en felles bibliotekskatalog og et felles biblioteksystem for deltakerne, utføre dataforvaltning samt utføre øvrige aktiviteter knyttet opp mot disse produktene og tjenestene. BIBSYS felles bibliotekskatalog og andre databaser skal så langt det er mulig være fritt tilgjengelig for søk over datanett for hele befolkningen.

BIBSYS hadde nær kontakt med Riksbibliotek tjenesten helt fra starten av BIBSYS i 1972 og frem til RBT ble nedlagt. Etter den tid har BIBSYS hovedsakelig hatt god kontakt med ABM-utvikling.

De fleste institusjoner som bruker BIBSYS er i UH-sektoren, fra vårt ståsted er det viktig at disse institusjonene kan påvirke arbeidet til ABM.

Det er en klar fordel at det er styremedlemmer med bakgrunn fra UH-sektoren og fra UHR (Universitets- og høgskolerådet). Videre støttes praksis med at KD deltar på etatsstyringsmøtene.

Av utredningen fremgår det at BIBSYS er kategorisert sammen med de kommersielle systemleverandørene under hovedgruppen samarbeidspartnere. Dette er direkte feil, BIBSYS ikke en kommersiell aktør, men et nasjonalt forvaltningsorgan og burde derfor vært kategorisert under "statlige forvaltningsorgan". BIBSYS hovedoppgave er å være en egenregi aktør for UH-sektoren. Det er også åpnet for at andre institusjoner på visse vilkår kan gis adgang til å bruke BIBSYS produkter og tjenester, mot å dekke en forholdsmessig del av kostnadene.

BIBSYS ser at det er naturlig at det blir lagt til rette for samarbeid mellom folkebibliotek og UH-sektoren, samt med arkiv og museer. Dette kan imidlertid ikke gjøres på bekostning av de tjenester UH-sektoren forventer at ABM skal levere til dem.

ABM har lansert en rekke større prosjekter de seneste årene, for eksempel Norsk digitalt bibliotek og ABM-søk. Vi synes ikke BIBSYS i tilstrekkelig grad er blitt involvert i disse prosjektene. Det ville ha vært naturlig at BIBSYS som forvaltningsorgan hadde vært trukket inn i forberedelsen av disse prosjektene. For BIBSYS er kjennskap til prosjektene og de føringer de legger viktig for at BIBSYS sine egne produkter og tjenester kan koordineres med det ABM planlegger. I tillegg har BIBSYS betydelig faglig kompetanse som burde vært utnyttet bedre. ABM må legge sterkere vekt på å involvere BIBSYS på dette området. På linje med UHR mener vi at initiativet i større grad må tas av ABM og ikke av oss.

Evalueringen tar opp spørsmålet om kompetanse hos ABM, og vi er enig i at dette er viktig, en må bestemme hvilken kompetanse en bør ha og så rekruttere deretter. Det er et klart behov for at ABM styrker sin kompetanse innen områder av interesse for UH-sektoren. Imidlertid er det ikke naturlig at ABM har spisskompetanse på mange områder. Her vil det igjen være mulig for dem å bruke den

kompetanse som for eksempel BIBSYS har.

ABM er ansvarlig for å samle inn statistiske data. BIBSYS leverer slike data samlet på vegne av sine bibliotek. Både for BIBSYS og de andre systemleverandørene har det noen ganger oppstått problemer når endringsønsker fra ABM kommer for sent i forhold til de frister som leverandørene er enige om. Endringer i ønske om statistikkdata må foreligge i god tid siden leverandørene må implementere dette teknisk samt at data må samles inn, noe som ikke alltid er mulig i etterkant. ABM sitt samarbeid med leverandørene må her bli bedre.

ABM arbeider med konsortieavtaler. På vegne av sine deltakerbibliotek legger BIBSYS til rette for at UH-sektorens abonnementer på elektroniske ressurser blir synlig i BIBSYS som institusjonenes felles bibliotekskatalog. Dette arbeidet blir vanskeliggjort ved at BIBSYS til dels ikke mottar tilstrekkelig fyldige bibliografiske data (og/eller abonnementsdata) fra tidsskriftleverandørene eller at slike data blir levert forsinket eller ikke i det hele tatt. Krav om kvalitet og tidspunkt for levering av slike data burde være en selvsagt del av ABM sine konsortieavtaler sammen med oppfølging av manglende levering. I dag fungerer dette ikke.

Det er betydelige kostnader ved konsortieavtalene og det er derfor viktig at UH-sektoren får mest mulig ut av sine midler. En bør derfor vurdere nærmere hvordan dette arbeidet kan organiseres i forhold til de parter som må involveres: UH sektoren og BIBSYS. Utredningen argumenterer med at ABM fortsatt bør ha dette ansvaret. Vi stiller oss undrende til dette. BIBSYS vil som et nøytralt nasjonalt forvaltningsorgan også kunne yte bidrag her i tett samarbeid med UH-sektoren..

BIBSYS syn er at Nasjonalbiblioteket er en viktig ressurs for UH-sektoren og våre vedtekter fremhever dette: "*BIBSYS skal legge best mulig til rette for at samarbeidet med Nasjonalbiblioteket er godt.*" Vi kan derfor fullt ut slutte oss til viktigheten av at det er en god dialog mellom ABM og NB.

Vår hovedkonklusjon er at ABM må styrke samarbeidet med UH-sektoren generelt og BIBSYS spesielt.

Hvis ikke ABM takler de utfordringene som er nevnt ovenfor vil det være naturlig for UH-sektoren å vurdere nærmere hvordan de samarbeidstiltak som sektoren trenger da kan organiseres uten ABM.

Kommentar til faktainformasjon i evalueringen:

I forbindelse med beskrivelsen av nordisk samarbeid kan det nevnes at det i mange år har vært et godt nordisk samarbeid mellom de institusjoner på landsplan som arbeider med IT i bibliotek. Samarbeidet har navn etter en avtale om gratis tilgjengelighet til data i de respektive lands bibliotekskataloger, SVUC (Scandinavian Virtual Union Catalogue). Samarbeidet og diskusjonene på de halvårlige møtene dekker imidlertid et bredt faglig spektrum. Deltakerne kommer fra LIBRIS (Kungl. Biblioteket, Sverige), Finlands nasjonalbibliotek, Islands nasjonalbibliotek, DBC i Danmark, Nasjonalbiblioteket (Norge) og BIBSYS.

I avsnittet der ABM-samarbeid i andre land er beskrevet synes vi at det gjerne kunne vært nevnt en viktig institusjon for bibliotek inn UH-sektoren i Storbritannia, JISC (Joint Information Service Committee):

"The mission of the Joint Information Systems Committee (JISC) is to provide world-class leadership in the innovative use of ICT to support education and research. JISC funds a national services portfolio (e.g. JANET) and a range of programmes (e.g. Use of Technology to Support Admissions to HE) and projects (e.g. Google Generation project) ".

JISC har i mange år vært sentral i ta opp vesentlige spørsmål av interesse for bibliotek i UH-sektoren i Storbritannia.